

MA
KLANJSKE
VAJE.
MA

— 2020 —

KRANJSKE VAJE
ZBORNIK LITERARNIH PRISPEVKOV OSNOVNOŠOLCEV
IN SREDNJEŠOLCEV MOK

IZDAL: ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO KRANJ
ZA IZDAJATELJA: KLEMEN MALOVRH, V. D. DIREKTORJA
KOORDINATORICA: ANJA RAKOVEC
OBLIKOVALKA: POLONCA STRMAN
ZBRALA IN LEKTORIRALA: PROF. NIVES KRIŽNAR
TISK: TISKARNA OMAN, PETER OMAN S.P.
NAKLADA: 100 IZVODOV

OKTOBER 2020

Zavod za turizem in kulturo Kranj

ZTKK

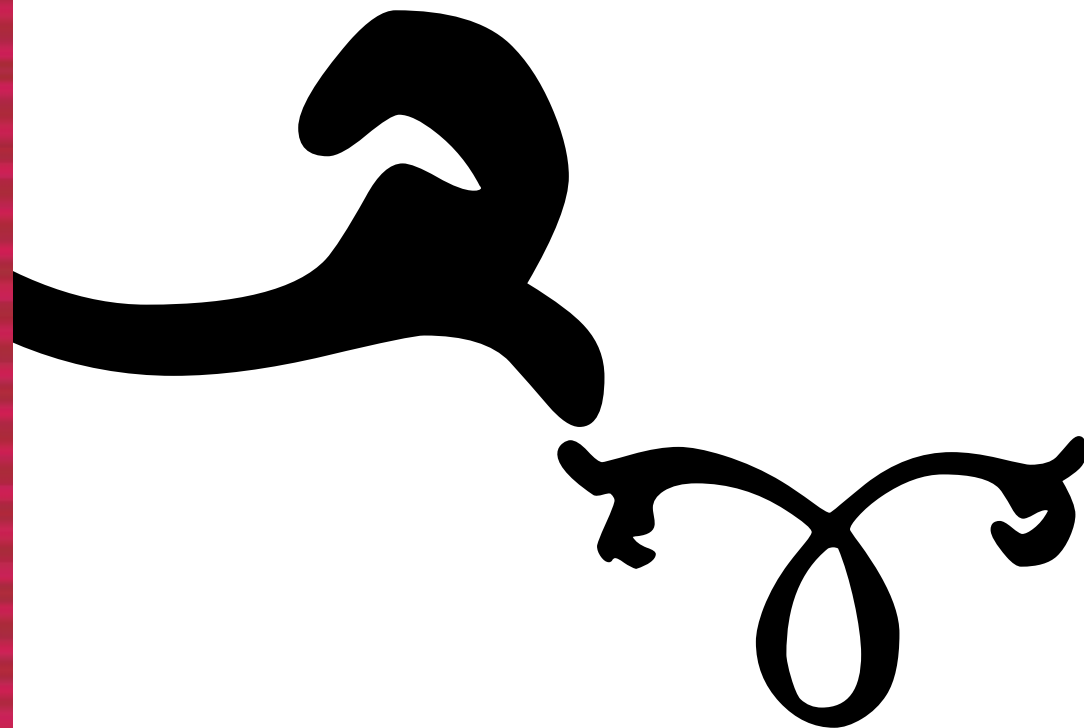
ZAVOD ZA TURIZEM
IN KULTURO KRANJ
GLAVNI TRG 2, 4000 KRANJ
+386 4 2380450
+386 4 2380451
INFO@VISITKRANJ.SI, WWW.VISITKRANJ.SI
INSTAGRAM/FACEBOOK: VISITKRANJ

ZAHVALJUJEMO SE UČENCEM OŠ SIMONA JENKA TER
DIJAKOM GIMNAZIJE FRANCETA PREŠERNA IN GIMNAZIJE
KRANJ.

ZAHVALA GRE UČITELJICI ANDREJI MOLAN IZ OŠ SIMONA
JENKA IN PROF. BERNARDI LENARŠIČ IZ GIMNAZIJE KRANJ.

POSEBNA ZAHVALA GRE PROF. NIVES KRIŽNAR IZ GIMNAZIJE
FRANCETA PREŠERNA, KI JE ZBRALA, UREDILA IN LEKTORIRALA
PRISPEVKE.

HVALA VAM ZA VAŠ TRUD!

KRANJSKE
VAJE.

—2020—

Simon Jenko, kateremu v čast vsako leto potekajo v Kranju Jenkovi dnevi s podelitvijo Jenkove nagrade za najboljše pesniško delo, je bil eden od ustvarjalcev in glavni pobudnik nastanka rokopisnega dijaškega lista Vaje, ki ga je v letih 1854 in 1855 pisalo sedem nadebudnih in angažiranih gimnazijcev. Čeprav Vaje niso imele neposrednega vpliva na literarni razvoj, saj so bile namenjene le vajevcem samim, pa so pomemben spomenik slovenske besede in zlasti prvih poskusov ustvarjalnosti mladega slovenskega duha.

Tudi z letošnjimi Kranjskimi vajami, ki jih Zavod za turizem in kulturo Kranj v sodelovanju z Osnovno šolo Simona Jenka, Gimnazijo Franceta Prešerna in Gimnazijo Kranj izdaja že četrto leto zapored, se spominjamo vajevcem in idejnega vodje Simona Jenka. Učenci in dijaki so po vzoru vajevcem pisali t. i. »prostoskladne spise« (leposlovne sestavke) in uporabljali različne literarne zvrsti (poleg pesmi še basni, zgodbe o živalih, pravljice, eseje in črtice). Njihove misli se vrtijo okoli vrednot, ki se jim vedno znova posvečamo. Razmišljali so o ljubezni, pripadnosti, solidarnosti, tovarištvu in prijateljstvu – univerzalnih, a hkrati aktualnih temah.

Izbor prispevkov v Kranjskih vajah ponuja nekaj presežnih literarnih besedil, ki skozi mladostniško avtentično ustvarjalnost ter skozi radovedne oči posnemajo svet odrasle literature. Učenci in dijaki v poskusih poezije in proze predstavljajo literaturo kot igro, ki nas zabava, poučuje in kratkočasi, hkrati pa nam ponujajo pogled v človeka kot mladega ustvarjalca. Kranjske vaje poklanjajo svojim vzornikom – vajevcem.

OSNOVNA ŠOLA
SIMONA JENKA
KRANJ

Skrivnost

Skrivnost se skriva pod mizo rumeno,
to, da jo najdeš, ni zaželeno.
Vabi me, da jo ujamem,
včasih ji tudi težko verjamem.
Ko skrivnost se svetlobi pokaže,
mi dih od sramu zastane
in skrivnost nikoli več skrita ne ostane.

Sanje

☞ Sanje so magična bitja,
10 ki v spanju pomolijo taco
in z njimi potonemo v svet domišljije.

Vsak človek
svoje ima sanje,
a sam se odloči,
kako skrbel bo zanje.

V sanjah ponoči
vse je mogoče –
uresničijo se vse želje,
upanja in hrepenenja.

A na žalost,
tu vedno so taki,
ki sanjam ne pustijo
v svojo domišljijo,
saj se bojijo.
Le česa?
Bojijo se,
da v svetu resničnem
to le ni mogoče.

Vendar pravi ljudje
vsi vedo,
da vse je mogoče,
če se le hoče.

Ljubezenska

Nimam ravno neke prevelike volje,
da bi vam razlagala, kdo mi je vesolje,
o kom razmišljam včasih tudi dneve cele,
ob kom so vsi drugi fantje
dolgočasne šleve.

To je obsesija,
moje življenje je fantazija,
postal je moja droga,
v ljubezni sem do roba.

In takrat, ko zraven njega stojim,
najraje kar molčim.
Ker – kaj če bi kaj takega rekla?
Bi se kot v jezik spekla ...
In če je slišal?

Dvojina

☞ Ko smo manjši,
¹² uporabljamo ednino in množino.
Potem pa kar naenkrat
odkrijemo dvojino.

Takrat ni važno več,
če moja samo je čokolada.
Naredil bi karkoli,
da le ona rekla bi: »Imam te rada.«

Tudi tistega ni več:
»A gremo metat na koš?«
Bolj važna sva midva
in to: »Ali jutri še moja boš?«

Ljubezen

Ljubezen je barka življenja,
včasih tako trdna,
da kljubuje valovom trpljenja.

Včasih val preveč drvi,
barko prevrne
in ljubezen potopi.

Včasih pa je mirno morje
in barki z roko v roki
priplujeta na obzorje.

Romanca

Grad mogočen, s soncem obsijan,
14 stoji tam na gori s starimi hrasti obdan.
Žive tam grajske sestre tri,
lepotice, da takih daleč naokoli ni.
A kaj, ko stari kralj se kar naprej jezi,
ker prežive so nravi.
Kako, le kako naj jih ukroti?

Pride jutro, pride dan s soncem obsijan,
sestre vesele odpravijo se v gozd zaspan,
da dolgčas odženejo si stran.
Radoživo se lovijo, prepevajo si pesmi in se smejijo.
A nesreča dolgo ne počiva:
srednja, najbolj zala, zdrsne v globel črno,
ki se med vejami skriva.
Obup in žalost sestri občutita,
rešilne bilke se okleneta, ko nekaj zaslišita.

Oglasi v daljavi se kopit ropot:
— Hitro, hitro, na pomoč!
Prijezdi mimo vitez mlad.
Zagleda dekleti, začuti strah.
— Kaj se je zgodilo?
— Sestra najina v črno globel zdrsnila je!
Pomagaj, prosim! Rotiva te!
Hrabro spusti se v globel.
Princesa brez življenja je.

Položi jo na mah mehak
in stori, kar bi junak vsak.
Kmalu princesa odpre oči in vidi,
kar še nikoli ni: njegove prelepe, sanjske oči.
Svet obstane in ljubezen se zgodi.

Zlato pero

(pravljica)

16 Pred dawnimi časi je v središču mesta živel zelo bogata in lepa deklica. Zaljubljena je bila v kovaškega vajenca, s katerim se je poznala že od malega. Ker je bila mladeničeva družina zelo revna, dekličin oče ni dovolil, da se družijo z njim. Vseeno sta se vsak večer skrivoma sestajala.

Nekega dne je izvedela, da je obljubljena bogatašu iz sosednjega mesta. Stekla je v svojo sobo in se zjokala. Sklenila je, da bo pobegnila k mladeniču, ki je stanoval na drugi strani gozda. Naslednje je skrivaj odšla od doma. Hodila je in hodila. Ko se je stemnilo, je srečala starko, ki je nosila drva. Deklica ji je priskočila na pomoč in v hipu se je starka spremenila v vilo. Deklici je v zahvalo podarila zlato pero, potem pa izginila. Ker je bila deklica po neutrudnem iskanju svojega dragega zvečer že zelo izčrpana, se je vrnila domov. Zlato pero je pomočila v črnilo in v svoj dnevnik napisala, kako neizmerno si želi živeti s svojo ljubeznijo in da je za to pripravljena premostiti vse težave. Iz srca si je zaželela, da bi oče spremenil svoje mnenje in ji dovolil poroko. Potem je zaspala.

Ko se je zbudila, je izvedela, da ji oče že pripravlja svatbo. Opravičil se ji je in ji povedal, da je poiskal njenega ženina in ga pripeljal v njihov skromni dom. Poroka je sledila že naslednji dan.

Deklica je ugotovila, da je zlato pero imelo čudežno moč. Vse želje, zapisane z njim, so se izpolnile, le verjeti je bilo treba vanje.

Rutina

Budilka. Kopalnica.
Zajtrk. Glavnik.
Vsak dan vse isto.
Moj nemi krik.

Šola. Naloga.
Domov ista pot.
V glavi ni reda,
gmota iz gmot.

Vaja. Kosilo.
Vaja. Večerja.
Moje življenje
je sama norčija.

Spanje. Počitek.
Časovni zamik.
Budilka. Kopalnica.
Zajtrk. Glavnik.

Zajec Luka

(basen)

☞ V Mali vasi so vsako leto organizirali tek. Tokrat se je prijavil tudi¹⁸ zajec Luka, ker je bil prepričan, da bo najhitrejši in da bo z lahkoto vse premagal. Ker je bilo do tekmovanja še mesec dni, je zajec Luka počival in gledal skozi okno druge tekmovalce, ki so pridno trenirali. Tekmovanje se je bližalo, zajec pa je še vedno samo opazoval ostale in verjel, da je on tako ali tako najboljši.

Končno je prišel dan tekmovanja in vsi prijavljeni so se pognali proti cilju. Zajec je dolgo časa vodil, dokler ga niso od dolgega teka začele boleti noge. Bolečina je bila tako huda, da se je moral ustaviti in je na koncu zadnji pritekel skozi cilj. Poraz ga je zelo razžalostil in odločil se je, da bo spremenil svoj način življenja. Od takrat dalje se zajec vsak dan pripravlja na tekmovanje, čeprav bo šele naslednje leto.

In nauk te zgodbe? Brez muje se še čevelj ne obuje.

Za vsako stvar se je treba potruditi, ker brez dela, truda in prizadevanj ne moremo pričakovati uspeha.

Srna in volk

(basen)

Volk je lačen bil zelo,
izkopal past je prav zato.
»Naj se kakšna srna ujame
in naj danes kdo dojame,
da jaz lačen sem zeló,
da kravo bi pojedel celó.«

Naslednji dan gre spet do jame,
z listjem prekrите in skrite,
pa pozabil je, kje se nahaja,
zato hodi od kraja.

Nazadnje v svojo past zgrmi,
ker pa tako vrešči,
pride srna do roba jame,
v njega zrejo oči njene pretkane:
»Vidiš, hotel si nam vsem slabó,
zdaj pa imaš kazen svojó.«

Življenje

Življenje je eno samo,
20 ki nam je dano,
da ga živimo, kot
vemo in znamo.

Ko si nekaj zaželiš,
lahko tudi zamižiš,
a stvari na tak način
nikoli ne dobiš.

Moraš si močno želeli
in vložiti ves svoj trud,
če želiš v življenju uspeti
in na koncu vse imeti.

Zato vzemimo si čas
in povejmo vsem naglas,
da v življenju ni pomembno,
kakšen je naš stas.

Sreča

Sreča je, ko imaš družino,
s katero rad preživljaš dan.
Sreča je, ko obišeš dedka in babico
in jima polepšaš dan.

Sreča je, ko imaš prijatelje,
s katerimi lahko uživaš prosti čas.
Sreča je, ko lahko objameš nekoga,
ki ga imaš rad.

Sreča je, ko lahko gledaš film
in ti ni treba iti spat.
Sreča je, ko igraš igro na računalniku
in dosežeš najboljši rezultat.

Sreča je, ko nimaš šole
in ni treba zgodaj vstat.
Sreča je, ko napišeš pesem,
ki jo ima nekdo rad.

Skrivnost

☞ Skrivnost je vse,
22 kar neka oseba ti pove
in noče,
da naokoli se razve.

Skrivnost je lahko strašna,
zanimiva ali igriva,
kajti nikoli ne veš,
kaj tvoj prijatelj pred tabo skriva.

A če skrivnost se razve,
to včasih je pravo gorje.
Vsi ljudje vate strme
in govore: »Zdaj tvojo skrivnost
že vsakdo ve.«

Nič

Nič je nič.
V njem nič ne obstaja
in vanj nič ne zahaja.
Ko postaneš nič, si nič.
Čutiš nič, vidiš nič,
izgineš v nič,
ki je brez časa in prostora,
kot tema brez teme.

Koledar

Na steni so cifre,
ki štejejo dneve,
v svetlo prihodnost
simbol naše vere.

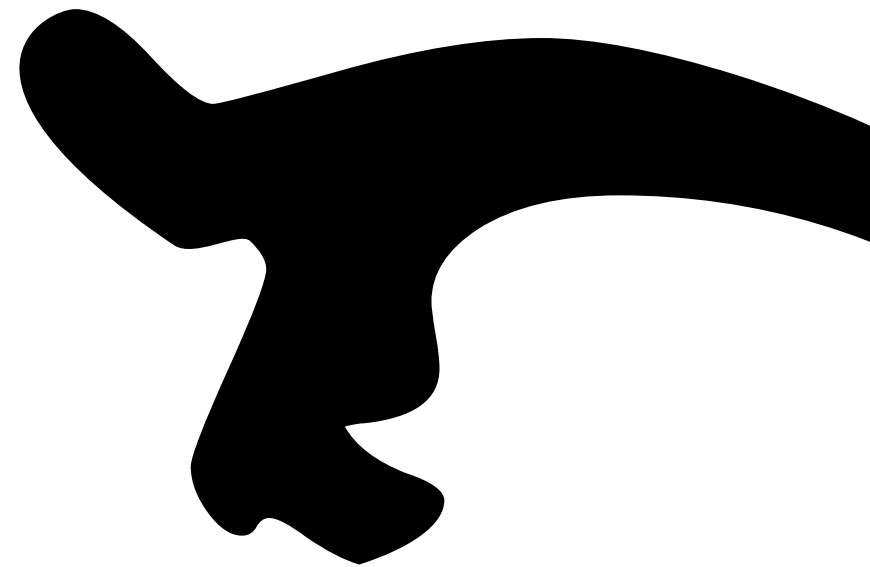
Prekrižan kvadrater
minuli je dan.
In datum za križanje
dobro je znan.

V brezkrainem prostoru,
ki znan je kot čas,
vse vodi za sabo,
rešitelj za nas.

In moj koledar
v kratki poemi
zasluži si mesto
kot križani dnevi.

GIMNAZIJA
FRANCETA PREŠERNA
KRANJ

Ljubi moj

Moje srce je bilo prazno,
dokler nisi prišel ti,
ki pritegnil moje bistro si oči,
kakor magičen blisk, ki te uroči.

Ne vem, kako ti je uspelo,
da od ljubezni me je zadelo,
tudi srce se mi je vnelo –
od tvoje lepote se mi je zvirtelo.

Ljubi moj, pomeniš mi vse,
vse, kar na svetu je,
nič boljšega od tebe ni,
zate mi srce drhti.

Pogrešam te

Le kje si ti,
ko te ob meni ni?
Ti srce kaj hrepeni
po moji bližini?

Pogrešam tvoje lepe oči,
tvoje mehke dlani,
moje srce si želi,
da te ponovno vidi.

Le kdaj bo zopet čas,
da se lahko dotaknem tvojih lepih zlatih las,
in spet slišim tvoj prelepi glas?

Poletna

Na obali sedim in poslušam šum morja.
Nad mano so zvezde in v srcu milijon želja.
Zrem v daljavo, slišim bitje srca.

Spet sem skrila se v svoj svet,
le topel veter sliši moj šepet.
V hipu na nebu se nekaj zaiskri,
je to utrinek ali solza, ki po licu polzi?

Če bi

☞ Če vedel bi, koliko pomeniš mi,
³² če slišal moje bi besede,
 če čutil bi mojo bolečino in strah,
 če se boš vrnil še kdaj nazaj ...

Če vedel bi, kako težko je zaspati, ko te ni,
 če slišal bi moj jok,
 če čutil bi, kako boli, ko te ob meni ni.

Le to si želim, da pozabiš name ne,
 da misliš name noč in dan,
 dokler ne pride tisti dan,
 ko spet se srečava.

Povej mi noč

Povej mi, noč, ki tiho pesmico si mi zapela,
 povej mi, kaj moj dragi dela.

Nemara drugim v stiski pomaga,
 sedi za mizo in zame stihe zлага,
 lovi nekoga, ki ukradel z avta okrasne je pokrove,
 ali pa z menoj v mislih zida gradove.

O, ti temna noč, ki zunaj si in vsa v črnini,
 sporoči njemu, ki je moj edini,
 da on moj biser je v školjki sreče,
 pa naj življenje še tako pod noge polena nama meče
 in naj podirajo drugi nama te gradove.

Obljubim ti,
 da sezidala bova še trdnejše in nove.

Cvet

Življenje srepo me gleda,
ker mar mi ni zanj.
Raje bi spal v svetu iz sanj.

Zakaj bi živel,
če mi ni mar?
Zakaj bi pel,
če to ni moj življenjski dar?

Življenje je roža,
ki hitro veni,
a treba ga je z ljubeznijo veliko zalivati.

Pomembno živeti je v ravnovesju –
roža ne rabi le vode ali le sonca,
oboje jo hrani do njenega konca.

Primi življenje za roko,
živi z njim skupaj v dvoje!

Med obupom in ljubeznijo

Oči so tvoje čar obraza – strastne.
So morje, kjer zaplavam, ko sanjarim
in na laseh tam svoj pogled zapravim.
Od te lepote še tok pesmi ustavim.

Zapadel sem od samega obupa v ljubezen,
nisem več pri sebi,
nič več trezen.

O, kam me vodiš Bog,
ki vate ne verjamem?
Sem že na dnu, čisto sam,
preden to sploh dojamem.

Skupaj

☞ Včasih se mi zdi,
36 da o tebi vem več kot o sebi.
Ko pogledam v tvoje oči,
takoj vem, kaj po glavi se ti podi.

A ko pogledam v odsevu v svoje oči,
vse še bolj nejasno se zdi,
popolna zmešnjava se v njih godi.

S kotičkom očesa pogledam spet vate,
kot nebo po nevihti razjasni se mi.
Vse bo še dobro,
ker dokler si tukaj,
vse težave rešila bova skupaj.

Nasmeh

Kaj naredi nasmeh,
ki ga nekomu podariš?
Mu polepšaš dan
ter njegovo srce razveseliš?

Ko sredi ceste srečaš tujca
in mu zaželiš dober dan,
se počuti, kot da bi se zbudil iz grdih sanj.

Veselje je čustvo,
ki moral bi ga občutiti vsak:
ko se ti nekdo nasmehne,
se nebo razjasni in izgine vsak oblak.

Kar oddajaš,
dobiš nazaj,
zato bodi prijazen
in lep bo vsak tvoj dan.

Spomin

☞ Ptica žalostno pesem zapela je,
38 tebe iz mojega življenja vzela je.
Le spomin v meni bo ostal,
ki večno k tebi me bo gnal.

Na travniku sva skupaj se igrala,
najlepše pravljice v krošnjah dreves prebrala.
Čeprav vem, da tega zdaj več ni,
ostal spomin bo za vse dni.

Boljša jaz

Preteklost me je veliko naučila,
mi nova znanja podelila.
Vem, da včasih čudno sliši se,
a ljubezen do sebe še kako pomembna je.

Ko včasih obupano počutiš se,
spomni se, kako življenje v resnici lepo je.
Na prihodnost preveč ne oziraj se,
raje uživaj dneve vse.

Strup

☞ Moraš izbrisati me iz spominov,

⁴⁰ jaz sem strup.

Nočem te zastrupiti,
nočem pogubiti sebe,
nočem uničiti najine dvojine.

Moj strup se razliva.
V dolgo, bolečo noč.

Pojdi iz mojih misli!
Ne prenesem te,
bojim se same sebe.

Boginja nočnega neba

Veter nosi ilovico, zvok petja in pozabljene spomine
skozi prazne obljube in poljube črne obale.
Valovi se vrtijo z luno, ujeti v večni valček,
kot stara zaročenca ob gramofonu.

Oh, luna, ti osamljena lepotica!
Tvoje večno oko ne spregleda ničesar.
Nobena skrivnost ti ni skrita,
saj ti si starejša od samega časa.

Oh, luna, ti prelepa jerebica!
Ti nikdar ne miruješ.
Igraš se z oceani in oni ti plešejo,
s svojimi belimi rokami jih oblikuješ kot glino.

Oh, luna, ti srebrna devica!
Ujela si vse šepetajoče besede zlomljenih duš,
ki jim ne preostane drugega, kot da se zjočejo v tvoje žoltavo srce.
Tudi moje solze, ki polze po licu, si obsvetila.

Oh, luna, objemi me,
ko črni valovi trčijo ob moja pljuča.
Objemi me, boginja nočnega neba!

Vpliv

☞ Name zagotovo nihče nima vpliva.

42

Ne vem, kdo pove mi, kaj obleči — mislim, da jaz.
Ne vem, kdo odloči, kaj bom jedla — mislim, da jaz.
Ne vem, kdo na moje mnenje vpliva — mislim, da jaz.
Ne vem, kdo moje odločitve sprejema — mislim, da jaz.

Ne vem, kaj me moti tukaj.
Drugi rekli bi: le vejice zasukaj.
Zagotovo vedo bolje od mene,
njihovo mnenje mojega odžene.
Vejica sedaj dve črki naprej povsod bo stala,
tako pesem resnična je postala.

Z dlanjo v dlan

Včasih se mi zdi,
da svet brezglavo hiti.

Minute, ure, dnevi, leta
minevajo kot najhitrejša raketa.

Obdan z ljudmi, a vseeno sam,
iščeš nekoga, da ti ponudi dlan.
Ker vsak rabi malo bližine
in vsaj kanček človeške topline,
nekoga, ki ti upanje vlije,
da kmalu bo konec te grozne bolečine.

Zaupaj in upaj,
da za vedno bosta skupaj.
S tistim, ki mu lahko zaupaš,
česa se bojiš in kaj upaš.

Spusti ga blizu,
naj te ne bo sram.
Vsak od nas ima bolečo stran.

Ko to ti uspe,
zate ni več ovir.
Življenje bo pestro,
včasih kot najhujši prepir.

A lažje je, ko veš, da nisi sam.
Da blizu te čaka topla dlan.

☞

43

Spomin

☞ Kaj je spomin?

44

Je to nekaj lepega,
nekaj strašnega, žalostnega?
Mi želiš povedati tisto,
kar je skrito globoko v tebi?
Tisto, ki je zate že pozabljeno,
že stokrat minulo?
To, kar te teži?
In ti vsakič, ko se spomniš name,
pride pred oči?
Ti je všeč,
ti je prijetno?
Ti bo lažje, če poveš naglas?
Iščeš nekaj, da se vse nazaj sestavi?

Vse bo lažje, spet boš letel.
Zato, povej mi!

Nazaj v šolo

Prvega septembra v šole vrnili smo se,
saj počitnic konec je.
Na hodnikih, kljub koroni, srečale smo se,
nove in stare generacije.

Počivamo v šoli ravno ne,
saj novo znanje pridobiti moramo še.
Naj bo to katera koli šola nova,
v življenju se učimo vedno znova.

A letos vse drugače zdaj poteka,
saj tisti, ki boleha,
doma ostaja,
dokler karantena ne preneha.
V vmesnem času pa pouk poteka,
nemoteno seveda, kar preko spleta.

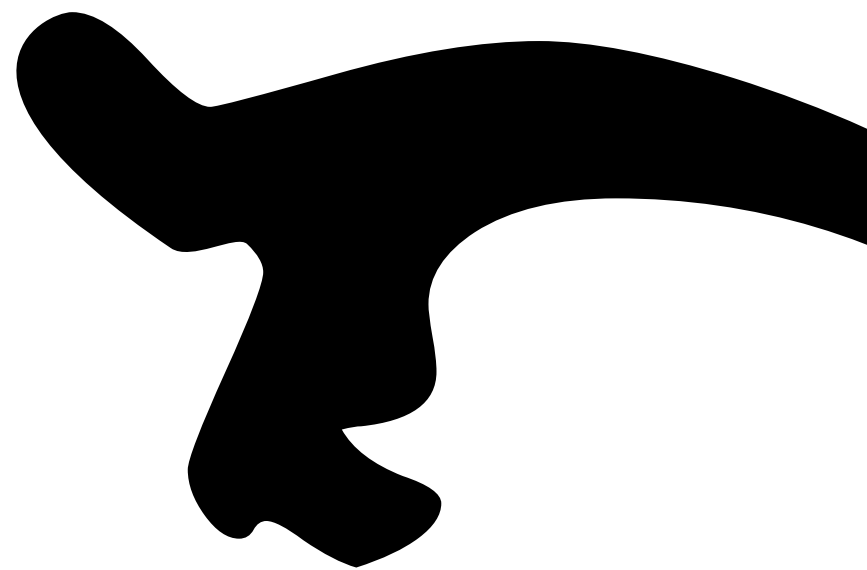
Korona šolsko leto je pokvarila,
nihče ne ve, kaj vse bo še ustvarila.
Vseeno se ji ne pustimo,
s prijatelji in sošolci se imamo fino.
Ukrepov vsi se držimo
in tako boleznim ubežimo.

☞

45

GIMNAZIJA
KRANJ

Avgust

Lebdim. Mehurčki me žgečkajo po komolcih in kolenih. Svetlo-⁷⁰
ba pleše po steklu maske, jaz pa se počasi pomikam naprej po tej⁴⁹
brezkončnosti. Znova zamahnem. Spet me pozdravijo mehurčki.
Drobne mavrice, ki se sprehajajo po rebrenjačah, se zrcalijo na gladini. Ko plavam, se zdi, da plavam v želatini. Morje me boža po goli koži. Po trebuhu in po dlaneh. Po vratu in stegnih. Spet zamahnem. Spet mehurčki. V daljavi opazim klobučnjaka, drugačnega od vseh rebrenjač okoli mene, tistega, ki mu oče pravi cvetača. Ko pridem bližje, opazim, da se v njem skrivajo majhne, drobne ribice. Tudi one zrcalijo milino sonca, ki se smeji skozi gladino. Znova zamahnem, da se približam. Mehurčki. Ribice se poskrijejo med belo – vijolične priseske. Nasmehnem se in grlo mi zalije slana voda. Zakašljam in stlačim dihalo nazaj v usta.

Odločim se, da grem dol. Globok vdih in že sem tri metre pod vodo. Zamah. Mehurčki. Dotaknem se dna. Opazim morskega pajka, ki zažuga s svojimi klešči. Muhast rak. Morda je že v letih. Ozrem se navzgor, proti plešočim lučkam. Pokopana pod odejo sluzastih klobučnjakov ali sluzkotov, kot jim pravi moj mali bratec, se končno počutim, da pripadam nečemu. Spadam sem, med njih. Tudi med vas. Med svet. Takrat se mi začne vrteti. Pozabila, da potrebujem zrak. Poženem se proti pisanemu vitražu nad mano. Morje me pogladi po laseh in zavem se, da se dotikam celotnega oceana. Jaz sem del te veličine. Švignem skozi oblak sluzkotov, prebijem gladino in globoko vdihnem, ko me hladni veter pozdravi in objame moj obraz. Na glas se zasmejem sama sebi, vedoč, da bom na kopnem napisala zgodbo.

Zamahnem.

Spet mehurčki.

Hrast

☞ Brezskrbno popoldne.

⁵⁰ Sonce sije in morska gladina se lesketa. Ljudje brezskrbno ležijo pod drevesi, kjer so našli svoje zatočišče pred močnimi sončnimi žarki. Marsikdo pa je našel svoj kotiček pod starim hrastom, ki je bil hkrati tudi najmogočnejše drevo daleč naokoli. Prav zaradi njegove veličastnosti so ljudje radi zahajali v njegovo družbo, ki jih je vedno znova navduševala. Njegova edinstvena krošnja, ki je s svojo veličino zavarovala marsikateri del zemlje pred žgočimi sončnimi žarki, je velikokrat marsikomu ohladila še tako vroč dan. Sonce se je ležerno začinjalo spuščati in njegovi žarki so počasi izgubljali svojo moč. Pozno popoldne je bilo kot nalašč za poležavanje pod starim mogočnim hrastom. Vse je bilo tako idilično, da nihče ne bi niti v sanjah pomislil, da bi to popoldne lahko potekalo popolnoma drugače ... In vendarle je.

*

Panika.

Kričanje otrok.

Ljudje hitijo na pomoč.

Groza.

Groza v njihovih očeh, v očeh ljudi, k stojijo na mestu in gledajo.

Truma bebecv, ki se reži podrtemu drevesu.

Truma neumnežev, ki stojijo ob drevesu in gledajo ...

kot volkovi svojo žrtev ...

svojo umirajočo žrtev.

Kriki mater, ki obupano iščejo svoje otroke; kriki mož, ki iščejo svoje družine ...

Staro in mlado kričanje se ob zamrlem ptičjem petju prepleta z

vonjem strahu in obupa.

Kako bi jih neka deklica želela potolažiti ...

vendar hrastova krošnja še vedno pod svojo veličino skriva grozote, ki počasi ogledujejo luč sveta.

* *

Večina ljudi se je uspela rešiti.

Nekateri so povsem nepoškodovani, drugi imajo manjše rane, tretji potrebujejo zdravniško pomoč. Za nekatere se je srečno izteklo, za druge pa je bil prav ta trenutek usoden.

Še posebno za enega.

Ljudje so se kot mravlje zbirali okoli drevesa in skušali pomagati človeku, ki je rešil pod drevesom ukleščena otroka, vendar je sam ostal pod njim. Vsi so mu želeli pomagati, saj jim je pogled na njegovo ukleščeno telo govoril, da ne bo uzrl jutrišnjega dne, če ga hitro ne osvobodijo in primerno oskrbijo.

Vendar kljub velikim naporom, ki so ga možje vložili v njegovo reševanje, hrasta niso premaknili niti za centimeter in krvaveče telo ranjenega heroja je ostalo ukleščeno pod telesom mogočnega hrasta.

...

Krvavenje se ni ustavilo.

O reševalcih ni bilo ne duha ne sluha.

Njegovo dihanje je postajalo vedno globlje – težje. Vsak dih je spremljala neznosna bolečina, ki ob izdihu ni prinesla niti trohice olajšanja.

Dekletce opazuje.

Opazuje reševalce, ki so prispeli – ravno parkirajo na dovozu.

Opazuje dihanje padlega moža, ki se je prelevilo v hropenje. Njegov čas na svetu se izteka.

Reševalec je zdrvel iz vozila in pokleknil poleg njega.

Bil je prepozen.

Z grozo v očeh je iskal srčni utrip, a ga nikoli več ne bo našel.

Na junakovem obrazu pa je plapolal blag nasmešek, ki ga je spremljal oddaljen steklen pogled.

Sekunde.

Minute.

52 Čas.

*

Mladenka še vedno opazuje padli hrast.

Še vedno ji v ušesih odmeva zvok, ki je odmeval čez celo plažo ... tisti zvok, ki je buril duhove v srcih vseh živih bitij.

Isti zvok ne bo nikoli zares povsem potihnil; vedno jo bo njegova prisotnost opominjala na minljivost življenja – na možnost njegovega hitrega konca.

V njeni glavi bo za vedno ostal zvok ubogega hrasta, ki je popustil pod težo svoje krošnje; zvok tistega hrasta, ki je pozabil na vsa nedolžna bitja, ki so v njegovem zavetju uživala v zadnjih kapljicah idiličnega dneva.

Ni zmogel več.

In to je terjalo svoj davek.

LARA LUKANČIČ

Spomin

Spomin nate

nikoli ne zmede koordinate,

ki me ponese više in više v višave

in me strmo prepusti padanju vedno niže v nižave,

nižave brezupa

ljubezni in upa,

trupa mojega razcefranega,

z bridkostjo opranega.

53

53

⚗ Najlepša stvar,
 54 ki jo boš kadarkoli videl,
 je pokopališče prvega novembra.
 Ko ljudje polagajo srca
 tistim, ki jih nimajo več,
 in noč vzplameni
 v ljubezni in
 hrepenenju po življenju,
 ki ga ni.
 Svojo maternico bom popisala s soneti hvaležnosti in travnih
 bilk in ljubezni,
 gojila bom marjetice in štela lihe cvetove – ne ljubi nikoli ni
 bilo na izbiro,
 čutila bom cvetenje in cvetenje, hrepenenje.
 Priplazili se bodo kot majhni rdeči gobelini in polzeli po steg-
 nih navzdol
 vijugali bodo in plesali in cveteli. S prstom jim bom sledila,
 vsem izgubljenim priložnostim, iz katerih se nekoč rodiš.
 Do takrat razumi, da ne zmorem,
 da ne vidim cvetja in čutim le korenine, ki prodirajo skozi me in
 rušijo in rušijo,
 in vse, kar mi polzi po stegnu, je s krvjo prežeta nit.
 In če ne prideš, oprosti mi, ne zmorem,
 učim se ljubiti in cveteti in vesti in ljubiti, ne zmorem.
 Obljubim ti, nekoč boš čutila cvetenje in cvetenje,
 meni pusti hrepenenje.

Zasanjano

Prišla je noč, ko vidim le Amorja.
 Sedaj bedim, srce odprto bije,
 skrbi ga ljubezen, znotraj me ubije;
 se kdaj razprla bodo mi obzorja?

Ti misli zmešaš kot tokovi mórja,
 dni stara čustva ta občutek skrije,
 vsa nova pota, vse me k tebi vije
 je zlomljen duh, ki klical bi terorja.

Kot okno mojega sveta je slika,
 pogrešam dneve skupne, hrepeneče
 skupaj tam, a zdaj daleč od dotika.

Oh, ta obzorja gledajo molčeče,
 me čas preganja, ne pusti mi krika,
 kako zdaj čakam snidenja ljubeča!

Sonet številka 4

⁂⁵⁶ Sprašujem se, če srca krvavijo.

Se v nezatni kaplji ven izlije
greh droban, ki molitev ga prikrije.
Sledi najmanjše en dva tri zbledijo.

Sprašujem se, če srca govorijo.
Šepet, ki v grlo tiho se ti skrije,
kot sled, ki rahel veter jo zakrije.
Njih glaski mirni v dušo se spustijo.

Sprašujem se, če srca bi imela
pogum storiti, kar se ne bi smelo,
bi svoje grehe bolj naglas zapela.

Srce celotno bi telo ogrelo
in žalost bi iz glave izzvenela,
pero pisalo pesem bolj veselo.

HAIKUJI

Poglej te liste,
kako se obračajo
in se kažejo.

ŠPELA TOMŠIČ

Zdaj listje pada,
v meni svet propada –
drugi so srečni.

EVA LOGAR

O svetlo sonce,
hodil in hodil sem do tebe.
In še vedno daleč si.

YEHOR VLASOV

Pisati pesem
s peresom bele vrane
in najti navdih.

BRINA MOHAR

Divji vrtinec
brezglavo leži pred to
neskončno temo.

LARA MOŽINA

Lepa si roža.
V jutranji zarji cvetiš.
Lepa kot biser.

PATRICIJA MARKUN

Veliko misli
spati ne pusti, a jaz
zatisnem oči.

MANJA KOKOL

Raznežen napev,
opeklina v grlu
glas zaduši.

KATJA LUKANEC

Zeleni prst
pikapolonico poboža,
drevo rdeči od ljubezni.

LUKA BERTONCELJ

